

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobkyně: T. S.
zastoupena zákonným zástupcem J. B.
proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/265808-915,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2024, čj. MPSV-2024/265808-915 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Karlových Varech ze dne 26. 7. 2024 č.j. 17302/2024/OSR, kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí návrhu na změnu příspěvku na péči žalobkyně a o poskytnutí příspěvku od dubna 2024 ve výši 6. 600,-Kč měsíčně a od července 2024 ve výši 7. 400,- Kč s tím, že se jedná o osobu do 18 let věku, která se podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

2. Žalobkyně v žalobě prostřednictvím své zákonné zástupkyně namítala, že ani ona ani její matka nebyly přizvány na jednání posudkové komise. Žalobkyně namítala, že bylo rozhodováno v rozporu s §§ 1 – 2c vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Podle § 1 odst. 4 této vyhlášky za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Podle matky dceřin zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivá, MR vykazuje úbytek mozkové tkáně kvůli četným záchvatům, které se nepodařilo kompenzovat. Dcera je farmakorezistentní, má voperovaný Vagový stimulátor i speciální dietu na léčbu epilepsie, přesto potřebuje každodenní pomoc v oblastech: a) orientace, b) oblékání a obouvání, c) komunikace. Ad a) Žalobkyně musí být neustále pod dohledem dospělé osoby v ZŠ i doma. Je dezorientovaná v místě, čase i prostoru, do i ze školy musí být neustále doprovázena. Není schopna samostatně se pohybovat po městě, nezvládá navštěvovat sama kroužky, často z důvodu záchvatů zůstává doma, 3x – 4x týdně probíhá záchvat. Ad b) Dcera není schopna vybrat si oblečení dle ročního období, což souvisí s orientací. Není schopna rozlišit, na kterou část těla oblečení patří, nerozezná pravou a levou stranu a rub a líc. U oblékání je vždy potřeba pomoci druhé osoby. Ad 3) T. nezná význam některých slov, nechápe obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, nezvládá pravopis, neorientuje se v barvách semaforu, není schopna používat mobil.
3. Dále podle žalobkyně postupovala žalovaná v rozporu s § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., podle něhož při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.
4. Podle žalobkyně nebylo dodrženo ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., podle něhož pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
5. Odůvodnění nezvládání základní životní potřeby obouvání a oblékání v napadeném rozhodnutí je podle žalobkyně nedostatečné a nepřezkoumatelné. Při posuzování míry závislosti posuzované osoby na péči jiné fyzické osoby nemohou být brána v úvahu pouze hlediska medicínská. Podle žalobkyně žalovaný neposoudil zdravotní stav a sociální podmínky v přirozeném prostředí. Žalobkyně má za to, že nezvládá minimálně 6 - 7 základních životních potřeb, tedy jí měl být přiznán II. stupeň – těžká závislost.

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že v rámci aktuálního neurologického vyšetření je žalobkyně komunikativní, spolupracující, dle zprávy ošetřujícího lékaře je žalobkyně plně orientovaná v základních kategoriích, s narušenou pamětí a intelektem, který se nachází v pásmu lehké mentální retardace, psychomotorické tempo je zpomalené, epileptické záchvaty s maximálně týdenním intervalem, občas i několikrát denně. Ve smyslové sféře je žalobkyně bez významnějšího sluchového postižení, zrak s korekcí. Žalobkyně je plenována. PK MPSV se shoduje s IZPS v uznání nezvladatelnosti základních životních potřeb stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, navíc hraničně přiznává o základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Dále PK MPSV konstatovala, že žalobkyně je mobilní bez facilitace, komunikující, dle zprávy ošetřujícího lékaře plně orientovaná ve všech kategoriích, jen s lehce insuficientní pamětí a intelektem. Uváděná dezorientace místem, časem i osobou neodpovídá statusu lehké mentální retardace, ale minimálně retardaci střední, spíše až těžké, která není objektivizována žádným aktuálním psychologickým nálezem. Komise neuznala základní životní potřebu oblékání a obouvání, neboť není podklad v doloženém zdravotním stavu k nezvládání této potřeby. Nejedná se o praktickou slepotu, aby žalobkyně nebyla schopna rozeznat rub a líc oblečení a pravou a levou nohu. Současně není doloženo těžké funkční postižení obou horních a dolních končetin a páteře, aby žalobkyně nezvládala samostatné oblékání a obouvání. Není taktéž doložena středně těžká ani těžká mentální retardace, v jejímž důsledku by žalobkyně nezvládala výběr oblečení a jeho správné vrstvení. K žalobní námitce žalovaný uvádí, že při hodnocení potřeby mimořádné péče se porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat osobě se zdravotním postižením s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Touto péčí se rozumí péče, která podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku svým rozsahem, intenzitou nebo náročností. Podstatností se rozumí zvýšení rozsahu, intenzity nebo náročnosti péče o cca více než 1/3 oproti péči věnované dítěti bez zdravotního postižení. Jde tedy o takový typ péče, která se v daném věku dítě bez zdravotního postižení neposkytuje vůbec. potřeba „občasného připomenutí či kontroly“ v oblasti péče o vlastní osobu se nehodnotí jako mimořádná péče..
7. Napadený výrok rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Soud neshledal důvodnou námitku, že by žalobkyně nebyla schopna zvládnout v přijatelném standardu základní životní potřebu komunikace, neboť z lékařských zpráv i ze sociálního šetření jednoznačně vyplynulo, že žalobkyně je schopna komunikovat a je schopna pochopit obsah sdělovaných zpráv, když např. i matka uvedla, že dceři každý měsíc vysvětluje, co je menstruace. Není nutné k závěru o zvládání této základní životní potřeby v přijatelném standardu, aby posuzovaná osoba nedělala v psaném projevu pravopisné chyby nebo používala mobilní telefon. Nadto námitka nezvládání základní životní potřeby komunikace nebyla ani obsažena v odvolání a žalovaný se tím nebyl povinen podrobně zabývat.
9. Důvodná je naopak dle názoru soudu žalobní námitka nepřezkoumatelnosti zdůvodnění nepřiznání nezvládání základní životní potřeby oblékání a obouvání. V daném případě soud byl nucen přisvědčit žalobkyni v tom, že ani odůvodnění posudku Posudkové komise MPSV ze dne 27. 11. 2024 a následně závěry z nich převzaté do napadeného rozhodnutí neumožňují soudu přezkoumávat, jak správní orgány zhodnotily konkrétní skutkové okolnosti tohoto případu, vyplývající zejména ze záznamu o sociálním šetření, tj. zda žalobkyně je schopna v přijatelném standardu zvládnout samostatně oblékání a obouvání, tedy ve srovnání s jejími

zdravými vrstevníky. Posudková komise v tomto směru zhodnotila pouze obecně, že neshledala důvody, proč by žalobkyně nebyla schopna se samostatně oblékat a obouvat, když má inteligenci „pouze“ v pásmu lehké, nikoli střední retardace. Toto posouzení je zcela nedostatečné v dané situaci, kdy z lékařských zpráv jednoznačně vyplývá nejen postižení intelektu v důsledku častých záchvatů, ale také výrazné postižení paměti, od níž se schopnosti zvládání základních životních potřeb rovněž odvíjí. Takové posouzení v závěrech posudkové komise MPSV i v následném rozhodnutí zcela absentují.

10. S lékařskými závěry o výrazním postižení paměti dle názoru soudu koresponduje např. vyjádření matky, že žalobkyni musí každý měsíc znovu učit, co je menstruace. Přitom nezvládání základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby posudková komise MPSV uznala. Není proto zřejmé, proč na stejném principu nebyla uznána základní životní potřeba oblékání a obouvání, když podle záznamu o sociálním šetření žalobkyně není schopna rozlišit roční období, vrstvy oblečení, rub a líc ani pravou a levou stranu.
11. Obdobnou úvahu o míře vlivu postižení paměti je dle názoru soudu namísteš doplnit v posudku PK MPSV i stran (ne)zvládání základní životní potřeby orientace.
12. Soud zhodnotil výše posudek Posudkové komise MPSV ze dne 27. 11. 2024 a konstatuje, že se v něm posudkoví lékaři nedostatečně vypořádali s tvrzením žalobkyně obsaženým v odvolání i v záznamu o sociálním šetření o tom, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby oblékání a obouvání a orientace. Individualizace zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně je v posudku nedostačující a neumožňuje soudu přezkoumat závěr, že žalobkyně je závislá na pomoci jiné fyzické osoby právě ve stupni II (středně těžká závislost), nebo již ve III. stupni.
13. Ohledně základní životní potřeby oblékání soud poukazuje na okolnost, že ke dni posuzování zdravotního stavu dívky bylo cca 13 let, a přesto nedokáže rozlišit rub a líc a pravou a levou stranu, neodhadne, co si má obléknout vzhledem k situaci. V posudku posudkové komise MPSV a následně v napadeném rozhodnutí je nutné rovněž srovnávat, zda jde u nemocného dítěte o péči mimořádnou oproti péči, kterou je nutno věnovat zdravému dítěti téhož věku, přičemž za mimořádnou péči se považuje péče cca o třetinu vyšší než u zdravých osob v rámci dané základní životní potřeby. Namísteš je proto upřesnění v posudku, jakou péči (kromě potřeby občasné kontroly) vyžaduje v oblasti oblékání a obouvání zdravá dívka ve věku 13 let a poté teprve porovnat, zda péče o žalobkyni je v tomto směru o cca třetinu vyšší.
14. Jak již v předchozích rozsudcích konstatoval soud, nelze akceptovat postup správních orgánů, které neuznaly dvě sporné základní životní potřeby žalobkyně, jen s odůvodněním, které pouze definuje obecná kritéria bez vazby na konkrétní chování a schopnosti žalobkyně (např. argumentace pouze obecně absencí slepoty či vady sluchu apod.), anebo uvádět, že jelikož v nižším věku nebyla jiná životní potřeba uznána, tedy ji žalobkyně zvládala. Z toho nelze automaticky dovozovat, jak činí v posudku komise, že není důvod uznat nezvládání nové základní životní potřeby v pozdějším věku.
15. Posudek posudkové komise MPSV je podle názoru soudu v uvedených směrech zapotřebí doplnit, individualizovat ve vztahu k žalobkyni a jejím schopnostem, porovnat i ve vztahu k věku žalobkyně a k tomu, co představuje hranici mimořádné péče oproti péči poskytované běžně osobám obdobného věku.
16. V posudku dle názoru soudu nebylo také dostatečně zohledněno, co bylo o schopnostech sebeobsluhy žalobkyně uvedeno v protokolu o sociálním šetření.

17. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zrušil a věc vrátil žalovanému k novému řízení. Současně soud zavázal žalovaného výše uvedeným právním názorem.
18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož by měla právo na náhradu žalobkyně, která měla ve věci plný úspěch. Žalobkyně však žádné náklady neuplatnila, proto nebyla náhrada nákladů řízení přiznána žádnému z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 23. června 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně